FIDESCO

International Organisation for Economic and Social Development through Cooperation
www.fidesco.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun 6 kinderen zijn in 2012 verhuisd naar Tanzania en werken fulltime als IT'er en neuroloog. Dit is tot op heden uitsluitend mogelijk gemaakt met giften via FIDESCO. Jullie ondersteuning maakt dit project nu al bijna 2 jaar mogelijk. Onze samenwerking met FIDESCO is zo waardevol dat wij verlengen met een 3e jaar. Blijf alsjeblieft ondersteunen!

In 2012, Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their 6 children moved to Tanzania, working fulltime as an IT-specialist and a neurologist. This has been exclusively realised by donations to FIDESCO. For almost 2 years now, your support has made our work possible! Our collaboration with FIDESCO has proven so valuable that we will extend our work here with a 3rd year. Please keep supporting!

februari 2014

Beste lezers,

Inmiddels is het alweer het nieuwe jaar en zoals de alerte rekenaar heeft gemerkt halen we helaas niet de beloofde 4, maar jaarlijks 3 nieuwsbrieven. Onze verontschuldigingen!

Naast de drukte als excuus zijn er typisch Afrikaanse redenen te noemen. Zo is er regelmatig geen elektriciteit in huis, en nog vaker ook geen internet. Er zijn onafgebroken dagen geweest zonder stroom, waar we elk kind een paar oplaadbare lampjes meegaven naar school, waar ze tijdens schooluren in het stopcontact bij de juf mochten zodat we 's avonds licht hadden in huis. In het ziekenhuis is ook vaak geen stroom. De generator is er alleen voor de operatiekamers, de neonatologie en een paar werkplaatsen. Op de neonatologie zijn tijdens stroomstoringen de stopcontacten echter standaard bezet met … telefoonladers van de verpleegsters: die UV-lampen en *hot cots* kunnen wel even zonder, schijnen ze aan te nemen. Verbazing als je daarover een opmerking maakt: om telefonisch onbereikbaar te zijn, ondenkbaar.

Er liep een fotografe van Der Spiegel mee op de kinderpoli. (foto Bianca Thielke)

De laatste maanden was ook de water-voorziening thuis geleidelijk opgehouden. Er is bijna geen bevriende familie in de stad die ons niet als douche-touristen langs heeft gehad! We hebben het grootste deel van december/januari dagelijks 100 liter water gehaald bij de waterput van de school. Denk maar 'ns aan de was voor een achtpersoonshuishouden!

Vorige maand reden we van Moshi naar Mombasa in Kenia, langs het wildpark Tsavo waar olifanten, giraffen en zebra's gewoon langs de openbare weg grazen, want die houden zich niet aan virtuele parkgrenzen. Halverwege de middag brak er een lager van onze Defender en moest Marco een noodreparatie uitvoeren in een gehucht langs de weg. De tijd werd door onze - en de dorpskinderen - gedood dankzij het spring-touw dat we mee hadden. Na een provisorische reparatie met een oude lager en een melkpak(!) gingen we weer op pad. Met half gerepareerde auto in de schemering langs het wild naar de grens. Toen we opgelucht thuiskwamen was er weer water in huis … enkeldiep!

Diagnose: neurofibromatose type I (foto Bianca Thielke)

In de vorige nieuwsbrief zette ik een aantal ontwikkelingen op een rij. Ik kan daar trots aan toevoegen dat de United Republic of Tanzania maar liefst twee *Grants-in-Aid* van de Wereld-federatie Neurologie toegekend heeft gekregen. Eentje voor het opzetten van de neurologie-opleiding binnen Tanzania, en eentje voor het samenwerkingsverband binnen de East-African Community. Verder is Tanzania unaniem toegelaten als nieuwe lidstaat van de Wereld-federatie (kijk maar op de site van de WFN!). Ik mocht als afgevaardigde van Tanzania op het Wereldcongres in Wenen de stemmen ontvangen. Mooi werk om zo aan de wieg te staan van een eigen neurologieopleiding voor het land. Inmiddels hebben we een inspirerende tweede *Tanzanian Neurology Association* vergadering gehad in Muhimbili National Hospital in Dar es Salaam. Onze verenigingsstatuten liggen al eindeloos ter goedkeuring op het ministerie. Een beetje geduld is wel vereist in deze bureaucratie.

De periode 2012-2014 begint zich af te tekenen. Twee jaar blijken al hard nodig voor het klinisch werk, het onderwijs en de voorbereidingen voor de opleiding. Voor ons project hebben wij van meet af aan aangegeven dat twee jaar een minimumduur is. We hebben FIDESCO nu verzocht om ons project met een derde jaar te verlengen. Zij waren meteen enthousiast en wij bedanken het FIDESCO-bestuur dan ook van harte!

Al vóór ons vertrek vanuit Nederland ben ik begonnen met een zoektocht naar langetermijn-oplossingen voor financiering van ons project. Ondanks stapels aanvragen, mooie aanbevelingsbrieven en tweede rondes heb ik 'n even grote stapel afwijzingsbrieven ontvangen. De voornaamste reden is dat hoogspecialistisch onderwijs en patientenzorg in zo'n arm land dat het specialisme er niet eens bestaat niet past in bestaande kaders. Maar dat 'niet passen' is nou juist de kracht, vind ik … Je moet namelijk érgens beginnen. Ik heb de moed nog niet opgegeven.
Dankzij de gewonnen *Grants-in-Aid is* het opleidingsbudget door de verkregen subsidies voor de neurologen-in-opleiding en het EAC-samenwerkingsverband keurig gedekt. Het gat betreft de financiering van ons eigen verblijf, dat op een lokaal Afrikaans salaris onmogelijk zou zijn. Veel fondsenverstrekkers gaan er vanuit dat ik als opleidend arts 'er gewoon ben'. Als wij worden gedwongen om terug te keren, zouden de projecten het gevaar kunnen lopen dat er niemand is om de leiding over te nemen.
Terugkijkend op 1½ jaar project weten we zeker: zonder jullie was dit eenvoudigweg nooit mogelijk! Jullie steun is bepalend voor het succes van ons project en voor de haalbaarheid van ons verblijf in Noord-Tanzania tot op heden. Omdat een lange termijnoplossing nog gevonden moet worden is duidelijker dan ooit dat ook het derde jaar succesvol zou kunnen worden met steun van FIDESCO. En de enige manier om aan te tonen dat ons project het waard is om op een langere termijn te blijven ondersteunen, is om te *blijven werken aan wat nu al mooie resultaten oplevert!*

Het internationale springtouwteam. Voi, Kenia, januari 2014. Achter: Hugo, Willem, Doris. Voor: Ida, Vicky, Steven

Ida

hey guys in holland
ik heb een nieuwe vriendin. Mia heet ze. Ze is vet aardig en houdt net zo veel van voetballen als ik.

FIDESCO

Verder is alles kits. Ik zit op voetbal; keigaaf!!! Mijn Nederlandse vriendin Sanne zit er ook en we hebben altijd veel lol samen in die klas.
Soms klim ik in mijn grote klimboom, ga ik lekker in mijn fijnste plekje zitten, met het zonnetje in mijn gezicht en benen buitenboord en denk ik aan Nederland. De sneeuw, Klein Heyendaal, Eten en Drinken, Orion, Susana (ik mis je!!!), Abel Lauren Patrice en Bart (bedankt voor alles), iedereen uit mijn klas (I miss all of you incredibly badly), Maria (ik vind je gedicht echt ontzettend mooi!!! Het hangt aan mijn spiegel) en Tessa (mooie nageltjes!), Danique Hilde en Tom, noem maar op!!! ik mis jullie zo zo zoooo erg!

8B, bedankt voor jullie support. (vooral jou Feline! Heeeeeeel erg bedankt!) Carlijn heeeeeeeeeel erg sorry dat ik niet kwam. Ik moest de volgende dag al weg! Zo zorry
XXX IDAZ

Ida en Vicky luisteren samen naar een liedje

Willem

Hallo iedereen die dit leest, het gaat hier helemaal goed.
Gisteren was ik bij een hash (een soort van 5 kilometer ren die ik elke twee weken doe) maar gisteren was het een beetje anders want toen had ik er eentje uitgezet en daarna gingen ik en mijn vriend Sil op ijsblokjes dansen omdat het zo heet was. En hier komt het stomme stukje want toen stapte ik op een scherpe steen en had ik mijn voet open gesneden, ik loop nu ook te huppelen, het deed best pijn :(

Willem met zijn vriend Fraser

Vandaag heb ik lekker in mijn groentetuin gewerkt bij de sla, watermeloenen, pompoenen, daarom ben ik nu helemaal vies.
Maar verder is alles helemaal goed hier Afrika.
Ik weet niet of jullie dit al wisten maar er zitten hier apen op school en een keer zat ik zonder lunch want ik had mijn banaan ergens bij een boom gelegd en er zat een aap in de boom en net toen ik niet keek greep hij de banaan en rende snel weg over het voetbalveld dus apen zijn niet altijd even schattig!

Dag iedereen, heeeeeeeeeel veeeeel groetjes van Willem

Doris

Hallo iedereen!

Ik heb het vandaag zo leuk gehad in de tuin. Er is een familie met 5 kindjes verhuisd terug naar Australië en die heeft ons dus heel veel leuke spulletjes gegeven.

Een van die spullen was een waterglijbaan die je in de tuin op kan zetten en dan er overheen glijden.

Ik heb dit jaar twee hele bijzondere verjaardagen want op mijn echte verjaardag ben ik op kamp met de klas op een koffie-plantage, Kahawa Shamba, en daarom ga ik in Maart met iemand anders mijn verjaardag vieren!

Dag iedereen! Ik mis jullie super erg. :(

Hugo

Hallo Meve, Abel, Tygo, Viggo en de rest. Wij hebben vorige week olifanten gezien, zo langs de grote weg. Ze waren wel ver weg en stonden allemaal op een kluitje onder een grote boom, in de schaduw. Mama was toen onze verrekijker vergeten, dom he? Het is de eerste keer in Afrika dat we olifanten zagen en het zijn mijn lievelingsbeesten! Alle andere keren had het te hard geregend zodat ze niet naar de grote drinkplaats voor olifanten, vlak bij Moshi, kwamen.

Hugo en Langtand: complementaire gebitjes!

Een andere keer gingen we voor mijn en Willems verjaardag naar Arusha National Park. We gingen met mama en haar collega, maar toen moesten we nog 2 mensen ophalen en heel lang thee drinken. Saai! Maar die ene mevrouw was wel een dierenarts en wist alles van wilde dieren. In de tussentijd was het ook te heet voor de olifanten geworden en hadden ze zich ook verstopt in het bos. Maar we zagen toen wel een heleboel giraffen en een pofadder op de weg.

Steven

Steven gaat naar de kleuterklas en heeft het enorm naar zijn zin. In het weekend is hij teleurgesteld dat hij niet naar school hoeft en trekt dan soms uit protest toch

zijn schooluniformpje aan! Zowel het Engels als het Nederlands spreekt hij heel weloverwogen uit, alsof hij bang is dat hij te snel gaat of niet goed te verstaan is. Daarom zitten de oudere kinderen soms met een luidkeels “Aah!” en “Luister nou, zo schattig!” naar zijn verhalen te luisteren. Hij vertrekt geen spier door deze live becommentariëring en maakt zijn betoog gewoon af. Omdat zijn klas eerder uit is dan die van de rest, past Mister Bob een uurtje per dag op hem, de man van Doris' juf uit Zimbabwe. Hij heeft Lego, en de Disneyfilm *Madagascar* op zijn computer kan Steven elke dag wel zien! Na een tijdje kwamen ze erachter dat hij Russisch gesproken was maar een kniesoor die daar om geeft!

Vicky en Steven thuis; achter de bomen (voor wie heel goed kijkt) de Kilimanjaro

Vicky

De blonde kuif die ze vorig jaar had is alleen maar hoger geworden, met wat krulletjes in haar nek, nog echt in de categorie babydons. Ze vindt nog steeds dat zij net als Steven naar school hoort te gaan. Om te benadrukken dat zij er ook bij hoort, staat ze 's ochtends ook vaak een school-T-shirtje aan te trekken en haar rugzak in te pakken! Vaak vertelt ze 's avonds wat ze samen gedaan hebben: Broodjes bakken, 'moppen' (dweilen), naar Rosie (het fruitmeisje) voor een tros bananen, de kuku's (kippen) van de veranda afjagen en vooral veel spelen met de andere ISM-kindertjes voor wie ze inmiddels een levende mascotte is.
Deze week is Vicky geopereerd: haar neus- en keelamandelen zijn er in KCMC uit gehaald door Radboud-collega Niels van Heerbeek. Niels is hier ieder jaar een paar weken om Tanzaniaanse collega's op te leiden en 'opgespaarde' gecompliceerde KNO-operaties uit te voeren. Vicky was een eitje!

Marco

Naarmate ik langer werk bij KCRI raak ik betrokken bij een steeds breder inhoudelijk onderzoeksveld. Was het een jaar geleden nog alleen tuberculose, in het afgelopen jaar kwam daar malaria bij, en het komend jaar waarschijnlijk ook HIV. Ook de aard van de werkzaamheden breidt zich uit. Voor het tuberculoseproject deed ik vooral de IT, het neerzetten van een systeem voor de dataverzameling van de clinical trial. Dit systeem (OpenClinica) draait nu vrij autonoom, en wordt inmiddels ook gebruikt door twee andere onderzoeksteams. In 2014 start een nieuwe TB-trial, waarin ik me minder zal hoeven richten op de IT en ook een deel van het datamanagement en de analyses zal uitvoeren.

Afgelopen najaar heb ik een malariaonderzoeker van KCRI geholpen met zijn statistische analyses en grafiekproductie. Zijn onderzoek richtte zich op het verdwijnen van chloroquine-resistente malariaparasieten in verschillende regio's in Tanzania (ha, dus ook nog wat geografie!). Chloroquine was decennia lang de standaard profylaxe, maar werd in de jaren '90 ineffectief omdat het merendeel van de parasieten resistent was geworden. Sinds het middel in Tanzania niet meer mag

worden voorgeschreven (2001), is die trend omgekeerd en ons onderzoek laat zien dat het aantal resistente parasieten sindsdien is teruggelopen tot 5%. Dit biedt perspectieven voor herintroductie van het goedkope en weinig schadelijke medicijn.
In november zijn de resultaten gepubliceerd in een artikel in The Malaria Journal, wat betekent dat ik nu trots kan melden dat ik als co-auteur vindbaar ben in PubMed (de wereldwijde index van biomedische publicaties). Mijn ene citatie valt natuurlijk in het niet bij de tientallen van Marieke, maar toch … :-)

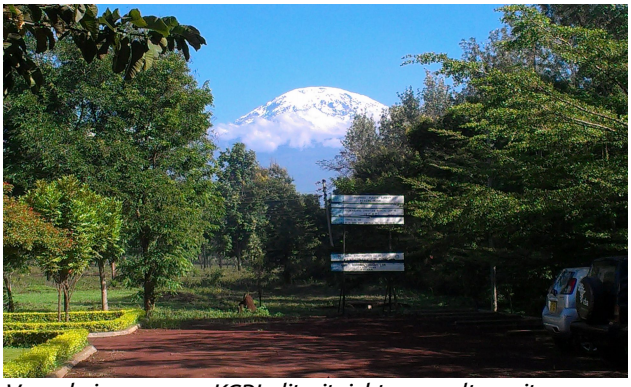

Voor de ingang van KCRI; dit uitzicht verveelt nooit

Op het gebied van HIV/AIDS onderzoek draait het weer om IT, in brede zin. De grootste belemmering voor het formuleren van een effectief volksgezondheidsbeleid op het gebied van infectieziekten, is het gebrek aan nationaal geaggregeerde data. De London School of Hygiene and Tropical Medicine (LSHTM) werkt daarom samen met het ministerie van volksgezondheid aan een nationale database waarin de gegevens van de duizenden lokale behandelcentra voor HIV/AIDS verzameld worden. De gegevens worden daarna vrij beschikbaar gesteld voor analyse. LSHTM heeft mij gevraagd om in 2014 een pilot uit te voeren voor de data van de PMTCT's, de centra voor preventie van overdracht van moeder op kind. Een interessante uitdaging op de grens van IT en organisatie: hoe krijg je gegevens van een paar duizend gezondheidscentra, merendeels ongeautomatiseerd en in de meest afgelegen hoeken van het land, betrouwbaar in een nationale database?

Het zal de lezer niet verbazen dat ik enthousiast ben over het werk dat ik hier doe. Voor mijzelf is het veelzijdig en uitdagend, het heeft maatschappelijke waarde, en de vaardigheden die ik meebreng – zo hoor ik hier regelmatig zeggen – zijn in de wijde omstreken niet voorhanden. Een mooi voorbeeld: Mijn collega's Tolbert en Happiness, beide net begonnen aan een PhD in een samenwerking tussen KCRI en een Deense universiteit, e-mailden mij vanuit Denemarken:“Will you still be there when we get back? The Python is killing us!” (Python is een programmeertaal.) Op mijn antwoord dat ik er zeker nog een tijd zal zijn, en met alle plezier een nascholing geef in Python, kwam een enthousiaste reactie terug, waarin Tolbert ook schreef hoe graag hij terug wilde komen naar Tanzania. Brain drain is sinds de koloniale tijd een probleem; veel getalenteerde academici verdwijnen na hun opleiding op westerse beurzen naar het buitenland. Ik kijk er naar uit om met twee getalenteerde promovendi *juist hier* te werken aan hun promotieonderzoek.

Natuurlijk is er niet alleen werk! Eind november maakte ik met elf studievrienden een rondreis door Noord-Tanzania. We gaan al sinds 1988 elk laatste weekend van november met elkaar op pad. Dit (25e!) jaar was Tanzania de bestemming, en werden het 10 dagen in plaats van een lang weekend. Het was een geweldig mooie tocht langs de oceaan, door de bergen en over de savanne. Er werden ontelbare vogels gespot, wilde dieren gezien, discussies gevoerd, Kilimanjaro's gedronken en herinneringen opgehaald.

Zoals altijd was er behalve veel gezelligheid ook inhoud. Goede vriend en afrikanist Joris de Vries had voor ons een leeslijst samengesteld van recente ontwikkelings-

literatuur, en nam ons een middag mee naar een project dat hij uitvoert voor FEMI, een Nederlands privaat ontwikkelings-/investeringsfonds. We hadden discussies over de 'erfenis' van Nyerere, over de vreedzame samenleving van religies in Tanzania en de dreiging van splintersektes, over armoede en het voelbare optimisme in het land. Marieke gaf de mannen een rondleiding door het ziekenhuis die zichtbaar indruk maakte.

Mariekes oproep aan de “vrouwen en kinderen van OG” om oude knuffels en speelgoed mee te geven werd een gróót succes: ze heeft rond kerst heel veel patiëntjes op de kinderafdeling van KCMC blij kunnen maken.

Nederlandse knuffel op de kinderafdeling van KCMC.

Met de kinderen zijn we begin januari naar Kilifi in Kenia gereden, waar mijn oom en tante wonen. De reis gaat om de Kilimanjaro heen, en dan over de Tsavo vlakte van Zuid-Kenia. De eerste 100km gaan over ruige onverharde wegen, daarna is er de verharde hoofdweg die Mombasa en Nairobi verbindt, maar waarop je door de enorme hoeveelheid vrachtverkeer niet sneller opschiet. Het hoge tempo van de economische vooruitgang in Kenia kan niet geabsorbeerd worden door de bestaande infrastructuur. In Tanzania zie je dit probleem vooralsnog alleen rondom de grote steden: in Dar es Salaam staat in de ochtend- en avondspits het verkeer uren vast. Speelde de ontwikkelingsproblematiek in Afrika zich voorheen vooral af op het platteland, met de versnellende economische groei ontstaat in de steden een hele nieuwe bron van problemen.

Spelend in het weeshuis

Met mijn oom en tante bezochten we het weeshuis dat zij al jaren steunen. Onze kinderen waren duidelijk onder de indruk van de gedachte om op te groeien in een gemeenschap van 40 kinderen zonder ouders, maar vonden het bezoek ook erg leuk. In het weeshuis heerste een saamhorige, gelukkige sfeer. Vicky werd al snel aan de hand meegenomen door een kleutertje, en Doris en Hugo wilden die middag het liefst terug om met de kinderen verder te spelen. Wij genoten een paar dagen van het spierwitte strand en de helderblauwe zee, én van de culinaire kwaliteiten van mijn tante en de grote Italiaanse gemeenschap in Kilifi.

Zeven trotse monteurs na de geslaagde noodreparatie van een gebroken wiellager

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?
Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!
Met nu bijna 2 jaar ervaring hebben we het bewijs dat we dit zonder jullie financiële steun NOOIT hadden kunnen waarmaken.
Eigenlijk doen we dit dus met z'n allen!
Dankzij jullie giften aan FIDESCO zullen wij dit blijven doen. We hebben zojuist besloten samen met FIDESCO een derde jaar aan ons project toe te voegen. Een donatie onder vermelding van 'Tanzania' komt ons project regelrecht ten goede. Er blijft *niets* aan de strijkstok hangen, behalve dan de kosten voor de postzegel op deze nieuwsbrief!

FIDESCO

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen. FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendingen duren een tot drie jaar. Je kunt tevoren een training volgen en tijdens de uitzending begeleid worden vanuit Europa. Voor informatie bel 0252-220807 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nl
FIDESCO is een ANBI. Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

We vragen jou vriendelijk om een bijdrage om ons project gaande te houden. Dat kan op deze drie manieren:

1. Een storting op rekening NL53 ABNA 0566 0142 97 van Stichting FIDESCO Nederland in Venlo o.v.v. 'Tanzania'
2. Betaling via iDeal® op *www.fidesco.nl*
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en landt deze viermaandelijkse nieuwsbrief uit Tanzania in jouw brievenbus. Alle nieuwsbrieven die we sinds onze aankomst hebben geschreven zijn overigens ook op de site te vinden.

Marco van Zwetselaar en Marieke Dekker,
Marek, Ida, Willem, Doris, Hugo, Steven, Vicky
Adres : Dr. Marieke Dekker,
c/o International Collaboration Office,
KCMC, PO Box 3010, Moshi, Tanzania
zwets@zwets.com | marieke@zwets.com
Tel. +255-782-334124 (Marco) | +255-784-669314 (Marieke)

FIDESCO